

Zorgen bij goede doelen over wetsvoorstel Wtmo

Door: Redactie WvF

23-11-2025

Politiek en Overheid Bericht

Demissionair minister van Justitie en Veiligheid Foort van Oosten (VVD) publiceerde onlangs een nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel *Wet transparantie en tegengaan van ondermijning door maatschappelijke organisaties* (Wtmo).

Goede doelen nog steeds in het verdachtenbankje? Hoewel de nota diverse vragen van de Eerste Kamer beantwoordt, blijven bij Goede Doelen Nederland fundamentele bezwaren bestaan. De Eerste Kamer organiseert op 25 november een 'deskundigenbijeenkomst'. Ook GDN is uitgenodigd.

GDN benadrukt dat het wetsvoorstel in de huidige vorm onvoldoende voldoet aan essentiële rechtsstatelijke voorwaarden zoals noodzakelijkheid, proportionaliteit en voorzienbaarheid. De bracheorganisatie doet dit samen met de koepel- en maatschappelijke organisaties CIO, FIN, NOC*NSF, Vereniging VrijwilligersNL, European Center for Not-for-Profit Law, Human Security Collective, Mensen met een Missie, Netherlands Helsinki Committee, WO=MEN Dutch Gender Platform, PARTOS, Partin en Breed Mensenrechten Overleg (BMO).

Toetsing

GDN pleit voor goede juridische toetsing aan 'de voorkant van' het wetgevingsproces en is van mening dat dit wetsvoorstel opnieuw moet worden getoetst door de *Afdeling Advisering van de Raad van State*. Dit is noodzakelijk wegens de ingrijpende wijzigingen die zijn aangebracht zoals de introductie van het nieuwe stakingsbevel en omdat de grondrechten van maatschappelijke organisaties in het geding zijn. 'Alleen op deze wijze kan zorgvuldig worden beoordeeld of het wetsvoorstel in overeenstemming is met onze constitutionele rechtsorde en de daarin verankerde grondrechten', aldus GDN.

Bovendien heeft de wetgever de nieuwe bevoegdheid van burgemeesters, het informatieverzoek, niet getoetst aan het '*Afwegingskader nieuwe burgemeestersbevoegdheden*', dat in december 2023 door de regering in gebruik is genomen, aldus de brancheorganisatie. 'Hoewel dit wetsvoorstel van voor de totstandkoming van dit afwegingskader dateert, is deze toetsing in het kader van een zorgvuldig wetgevingsproces wel vereist.'

GDN signaleert onder meer:

- **Geen bewezen noodzaak voor nieuwe wetgeving;** er ontbreekt een gedegen onderbouwing waarom bestaande regelgeving onvoldoende zou zijn en waarom de voorgestelde maatregelen effectief zijn.
- **Informatieverzoek door burgemeester** past niet bij haar/zijn rol en kan leiden tot politisering van het ambt en oneigenlijk gebruik van bestuursrecht om strafrechtelijke tekortkomingen te compenseren.
- **Stakingsbevel** is gebaseerd op een vage rechtsnorm, wat leidt tot rechtsonzekerheid en een onevenredige beperking van grondrechten zoals verenigingsvrijheid, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst.
- **Onvoldoende onderbouwing** voor verwerking van gevoelige persoonsgegevens, waaronder gegevens over godsdienst en levensbeschouwing.
- **Risico van een laag drempelbedrag voor** hoog risicolanden (amendement Bikker/Bekker), terwijl criteria zich zouden moeten richten op donaties en het reële risico dat deze opleveren.
- **Extra lasten voor stichtingen** door de deponeringsplicht, met negatieve gevolgen voor vrijwilligers en goede doelen.
- **Ontbrekende afstemming** met internationale wetgeving en lopende EU-initiatieven.